

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้สิ่งที่สนใจศึกษาคือ การเปรียบเทียบวิธีการประมาณค่าสัดส่วนประชากรแบบช่วง ซึ่งประกอบด้วย วิธีการประมาณด้วยการแจกแจงแบบปกติเมื่อไม่ใช้ค่าปรับแก้ไขเพื่อความต่อเนื่อง วิธีการประมาณด้วยการแจกแจงแบบปกติเมื่อใช้ค่าปรับแก้ไขเพื่อความต่อเนื่อง และวิธีการประมาณด้วยการแจกแจงแบบเอฟ โดยวิธีการประมาณด้วยการแจกแจงแบบปกติทั้งกรณีที่ใช้และไม่ใช้ค่าปรับแก้ไขเพื่อความต่อเนื่อง จะนิยามเปรียบเทียบในลักษณะที่ผสมผสานกับค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานอีก 2 ค่า รวมเป็นการศึกษาเปรียบเทียบทั้งหมด 5 วิธี ทั้งนี้การศึกษาเปรียบเทียบ จะนิยามจากค่าระดับความเชื่อมั่นของช่วงความเชื่อมั่น และค่าความยาวเฉลี่ยของช่วงความเชื่อมั่นที่คำนวณได้จากแต่ละวิธี ดังรายละเอียดในวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ได้กล่าวไปแล้วในบทที่ 1 ในบทนี้จะกล่าวถึงรายละเอียดของแต่ละวิธีการประมาณ ตลอดจนทฤษฎีอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย โดยมีรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้

2.1 การประมาณค่าพารามิเตอร์แบบช่วง

ให้ $X_1, X_2, \dots, X_n$ เป็นตัวอย่างสุ่มจากการแจกแจงซึ่งมี θ เป็นพารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่า

สมมติสามารถหาตัวสถิติ $A(X_1, \dots, X_n)$ และ $B(X_1, \dots, X_n)$ ซึ่งสำหรับค่าจริง θ ใด ๆ

$$P(A(X_1, \dots, X_n) < \theta < B(X_1, \dots, X_n)) = 1 - \alpha$$

โดยที่ $1 - \alpha$ เป็นความน่าจะเป็นคงที่ ($0 < \alpha < 1$)

จากนั้นเมื่อทราบค่าของ $X_i = x_i$ ($i = 1, \dots, n$) และค่าของ $A(X_1, \dots, X_n)$ และ $B(X_1, \dots, X_n)$ สมมติให้เป็น a และ b ตามลำดับ ดังนั้นจะได้ช่วง (a, b)

และเรียกช่วง (a, b) ว่า " ช่วงความเชื่อมั่น $100(1-\alpha)$ เปอร์เซนต์สำหรับ θ " [$100(1-\alpha)\%$ confidence interval for θ] หรือกล่าวได้ว่า ค่าจริงของ θ จะตกอยู่ในช่วง (a, b) ด้วยความเชื่อมั่น $100(1-\alpha)$ เปอร์เซนต์ และเรียกค่า $1-\alpha$ ว่า "สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น" (confidence coefficient)

2.2 การแจกแจงของค่าสัดส่วนตัวอย่าง

ในการทดลองสุ่มใด ๆ ก็ความที่ผลลัพธ์เป็นไปได้ 2 อย่าง คือ ความสำเร็จกับความไม่สำเร็จด้วยความน่าจะเป็น p และ $q=(1-p)$ ตามลำดับ การทดลองนี้เรียกว่าการทดลองแบบแบร์นูลลี (Bernoulli experiment) ถ้าให้ $X=1$ เมื่อเกิดความสำเร็จ และ $X=0$ เมื่อเกิดความไม่สำเร็จ ตัวแปรสุ่ม X จะมีการแจกแจงความน่าจะเป็นแบบแบร์นูลลี (Bernoulli probability distribution) ด้วยพารามิเตอร์ p และมีฟังก์ชันความน่าจะเป็นในรูป

$$f(x;p) = p^x (1-p)^{1-x} \quad ; x=0,1$$

ค่าความน่าจะเป็น p คือสัดส่วนประชากรที่เกิดความสำเร็จ ถ้าตัวอย่างสุ่มขนาด n ที่เลือกมาจากประชากรนี้ มีตัวอย่างสุ่มคือ $X_1, X_2, \dots, X_n$ ฟังก์ชันที่ได้จากตัวอย่างสุ่มที่เราพิจารณา อาจจะเป็นสัดส่วนตัวอย่างที่เกิดความสำเร็จ คือ $\hat{P} = X/n = 1/n \cdot \sum_{i=1}^n X_i$ เมื่อ $X = \sum_{i=1}^n X_i$ จะได้ว่า X คือจำนวนหน่วยที่เกิดความสำเร็จในตัวอย่างสุ่มขนาด n และเป็นตัวแปรสุ่มทวินามที่มีพารามิเตอร์เป็น n และ p โดยมีค่าเฉลี่ยเป็น np และความแปรปรวน npq แต่สำหรับตัวแปรสุ่ม $\hat{P}$ นี้ไม่ได้มีการแจกแจงในรูปแบบที่เรารู้จักกันดี อย่างไรก็ตาม ถ้าตัวอย่างสุ่มมีขนาดใหญ่พอ จะสามารถประยุกต์ทฤษฎีลิมิตส่วนกลางกับกรณีนี้ได้ โดยจะพิจารณาว่า $\hat{P} = 1/n \cdot \sum_{i=1}^n X_i = \bar{X}$ เป็นค่าเฉลี่ยตัวอย่าง และได้ว่า

$$E(\hat{P}) = 1/n \cdot \sum_{i=1}^n E(X_i) = 1/n \cdot \sum_{i=1}^n p = p$$

$$V(\hat{P}) = V(\bar{X}) = V(X)/n^2 = pq/n$$

ดังนั้นถ้าตัวอย่างมีขนาดใหญ่พอ โดยทฤษฎีลิมิตสู่ส่วนกลาง $\hat{P}$ จะมีการแจกแจง โดยประมาณแบบปกติ โดยมีค่าเฉลี่ยของการแจกแจงเป็น p และค่าแปรปรวนเป็น pq/n เมื่อ $q=1-p$

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการแจกแจงแบบเอฟกับการแจกแจงแบบเบตา¹

ในการประมาณค่าสัดส่วนประชากรแบบช่วงด้วยการแจกแจงแบบเอฟนั้น จะใช้ค่าของตัวแปรสุ่มเอฟเป็นพื้นฐานในการสร้าง และการหาค่าของตัวแปรสุ่มเอฟ จะอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างฟังก์ชันการแจกแจงแบบเอฟ กับฟังก์ชันการแจกแจงแบบเบตา ดังนี้

ถ้า F เป็นตัวแปรสุ่มแบบเอฟที่มีพารามิเตอร์ (m, n) จะหาค่าของตัวแปรสุ่มเอฟได้จาก

$$f = \frac{nx}{m - nx}$$

ซึ่ง x คือค่าที่สอดคล้องกับสมการ

$$P(F \leq f) = I_x(m/2, n/2) = \frac{1}{B(m/2, n/2)} \int_0^x t^{m/2-1} (1-t)^{n/2-1} dt$$

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ Johnson N.L. and Kotz S., Continuous Univariate Distribution-2, New York : John Wiley & Sons, 1970, pp. 78.

2.4 ผลงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

รายละเอียดที่จะนำเสนอต่อไป เป็นผลงานของนักสถิติในวันก่อน ที่ได้ถ่ายทอดมาสู่ปัจจุบัน โดยจะเป็นผลงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ วิธีการประมาณช่วงความเชื่อมั่น 2 วิธีใหญ่ ๆ คือการประมาณโดยใช้การแจกแจงแบบปกติ ทั้งกรณีที่ใช้และไม่ใช้ค่าปรับแก้ไขเพื่อความต่อเนื่อง และการประมาณโดยใช้การแจกแจงแบบเอฟ ตลอดจนรายละเอียดเกี่ยวกับค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ที่ใช้ในสูตรของการประมาณค่าสัดส่วนประชากรแบบช่วงด้วยการแจกแจงแบบปกติ

2.4.1 การประมาณโดยใช้การแจกแจงแบบปกติ

กฎเลขจำนวนมากของแบร์นูลลี

สำหรับการทดลองแบบแบร์นูลลี ที่มีความน่าจะเป็นของการเกิดความสำเร็จเท่ากับ p กำหนดให้

S_n แทนจำนวนครั้งของการเกิดความสำเร็จทั้งหมด จากการทดลองแบบแบร์นูลลีที่เป็นอิสระกัน n ครั้ง ดังนั้น $S_n \sim b(n, p)$

f_n เป็นค่าความถี่สัมพัทธ์ของจำนวนครั้งที่เกิดความสำเร็จ ในการทดลองแบบแบร์นูลลี n ครั้ง และหาได้จากความสัมพันธ์

$$f_n = S_n / n$$

สำหรับจำนวนเต็มบวก $\epsilon > 0$ ใด ๆ ที่กำหนดให้ จะได้ว่า

$$\lim_{n \rightarrow \infty} P(|f_n - p| < \epsilon) = 1$$

หรือ $\lim_{n \rightarrow \infty} P(|f_n - p| > \epsilon) = 0$

กฎเลขจำนวนมากของแบร์นูลลี กล่าวว่า ในการประมาณค่า p ซึ่งเป็นค่าความน่าจะเป็นของการเกิดความสำเร็จในการทดลองแบบแบร์นูลลี จะต้องทำการทดลองแล้วสังเกตจำนวนครั้งที่เกิดความสำเร็จในการทดลอง ค่าประมาณที่ได้จะมีความถูกต้องใกล้เคียงกับค่าที่แท้จริงของ p เมื่อจำนวนครั้งของการทดลองเข้าใกล้อนันต์

ในปี ค.ศ. 1733 อะบราฮัม เดอร์มัวร์ (Abraham De Moivre: ค.ศ. 1667-1754) ได้เสนอผลงานซึ่งเป็นการประมาณฟังก์ชันการแจกแจงแบบทวินามที่มีพารามิเตอร์ $(n, p=1/2)$ ด้วยฟังก์ชันการแจกแจงของค่าผิดพลาดจากการวัด (Distribution of Error) ซึ่งต่อมาเป็นที่รู้จักกันในชื่อการแจกแจงแบบปกติ (Normal distribution)

ต่อมาในปี ค.ศ. 1812 ปีแยร์ ซิมง เดอ ลาปลาซ (Pierre Simon de Laplace: ค.ศ. 1749-1827) ได้เสนอผลงานซึ่งเป็นการขยายความคิดของเดอร์มัวร์ในการประมาณฟังก์ชันการแจกแจงแบบทวินาม ที่มีพารามิเตอร์ (n, p) เมื่อ p ไม่เท่ากับ $1/2$ ผลงานของท่านทั้งสองต่อมาเป็นที่รู้จักในชื่อ "De Moivre - Laplace Limit Theorem" ซึ่งมีใจความโดยย่อดังต่อไปนี้

ทฤษฎีลิมิตของเดอร์มัวร์-ลาปลาซ

สำหรับการทดลองแบบแบร์นูลลี ที่มีความน่าจะเป็นของการเกิดความสำเร็จเท่ากับ p กำหนดให้ S_n เป็นจำนวนครั้งของผลสำเร็จในการทดลองแบบแบร์นูลลี n ครั้งที่เป็นอิสระกัน จะได้ว่าเมื่อ n เข้าใกล้อนันต์ ตัวแปรสุ่ม S_n จะมีการแจกแจงเข้าสู่การแจกแจงแบบปกติ ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ np และค่าความแปรปรวนเท่ากับ $np(1-p)$

จากทฤษฎีลิมิตของ เดอร์มัวร์-ลาปลาซ ได้นำไปสู่สูตรการประมาณการแจกแจงความน่าจะเป็นแบบทวินามโดยใช้การแจกแจงแบบปกติ

$$\sum_{k=a}^b \binom{n}{k} p^k q^{n-k} \doteq \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_{\frac{a-np-1/2}{\sqrt{npq}}}^{\frac{b-np+1/2}{\sqrt{npq}}} e^{-1/2 y^2} dy$$

$$= \Phi\left(\frac{b-np+1/2}{\sqrt{npq}}\right) - \Phi\left(\frac{a-np-1/2}{\sqrt{npq}}\right)$$

จากสูตรการประมาณการแจกแจงความน่าจะเป็นแบบทวินามโดยใช้การแจกแจงแบบปกติ เราจะหาสูตรการประมาณค่าสัดส่วนประชากรแบบช่วง ของการแจกแจงแบบทวินามได้ ดังนี้

เมื่อ $\hat{P}$ คือตัวประมาณแบบจุดของ p จาก

$$Z = \frac{\hat{P} - p}{\sqrt{p(1-p)/n}} \sim N(0,1)$$

และ $P(Z_{\alpha/2} < Z < Z_{1-\alpha/2}) = 1-\alpha$

$$P(-Z_{1-\alpha/2} < \frac{\hat{P} - p}{\sqrt{p(1-p)/n}} < Z_{1-\alpha/2}) = 1-\alpha$$

$$P(\hat{P} - Z_{1-\alpha/2} \sqrt{p(1-p)/n} < p < \hat{P} + Z_{1-\alpha/2} \sqrt{p(1-p)/n}) = 1-\alpha$$

ได้ว่าช่วงความเชื่อมั่น $(1-\alpha)100\%$ สำหรับ p คือ

$$\left(\hat{p} - Z_{1-\alpha/2} \sqrt{p(1-p)/n}, \hat{p} + Z_{1-\alpha/2} \sqrt{p(1-p)/n} \right)$$

แต่เนื่องจากไม่ทราบค่าสัดส่วนประชากร p ฉะนั้นจะประมาณค่า p และวิธีหนึ่งที่

ใช้กันทั่วไป คือ ประมาณค่า p ด้วยค่าสัดส่วนจากตัวอย่าง $\hat{p}$ ดังนั้นช่วงความเชื่อมั่น $(1-\alpha)100\%$ สำหรับ p จะเป็นดังนี้

$$\left(\hat{p} - Z_{1-\alpha/2} \sqrt{\hat{p}(1-\hat{p})/n}, \hat{p} + Z_{1-\alpha/2} \sqrt{\hat{p}(1-\hat{p})/n} \right)$$

เมื่อ $\hat{p} = x/n$

x คือ ค่าของตัวแปรสุ่มทวินามที่สังเกตได้

n คือ ค่าขนาดตัวอย่าง

$Z_{1-\alpha/2}$ คือ ค่าของตัวแปรสุ่มปกติมาตรฐาน ที่ให้ค่าของฟังก์ชันความน่าจะเป็นสะสมเท่ากับ $1-\alpha/2$

2.4.2 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัดส่วนตัวอย่าง

ในการประมาณช่วงความเชื่อมั่นสำหรับค่าสัดส่วนประชากร ด้วยการแจกแจงแบบปกติ นั้น จากรูปแบบของช่วงที่ได้ คือ

$$\left(\hat{p} - Z_{1-\alpha/2} \sqrt{\hat{p}(1-\hat{p})/n}, \hat{p} + Z_{1-\alpha/2} \sqrt{\hat{p}(1-\hat{p})/n} \right)$$

ค่าความแปรปรวน $s^2 = \hat{p}(1-\hat{p})/n$ เป็นค่าประมาณที่เอนเอียงทางด้านลบ (underestimate) ของค่าความแปรปรวนของค่าสัดส่วนประชากร ฉะนั้นในกรณีของตัวอย่างขนาดเล็ก การประมาณค่าสัดส่วนประชากรแบบช่วงโดยใช้ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน $s = \sqrt{\hat{p}(1-\hat{p})/n}$ จะทำให้ได้ช่วงของการประมาณที่แคบเกินไป ดังนั้นจึงควรปรับค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ซึ่งได้มีผู้เสนอให้ใช้ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเป็น $s = \sqrt{\hat{p}(1-\hat{p})/(n-1)}$ เนื่องจาก $s^2 = \hat{p}(1-\hat{p})/(n-1)$ เป็นค่าประมาณที่ไม่เอนเอียงของความแปรปรวนของค่าสัดส่วนประชากร ดังนั้น จะได้ช่วงความเชื่อมั่นเป็น

$$\left(\hat{p} - Z_{1-\alpha/2} \sqrt{\hat{p}(1-\hat{p})/(n-1)}, \hat{p} + Z_{1-\alpha/2} \sqrt{\hat{p}(1-\hat{p})/(n-1)} \right)$$

2.4.3 ค่าปรับแก้ไขเพื่อความต่อเนื่อง

เมื่อจำนวนครั้งของการทดลองมีขนาดใหญ่ จากที่ได้กล่าวมาแล้วว่า สามารถประมาณการแจกแจงความน่าจะเป็นแบบทวินามได้ด้วยการแจกแจงแบบปกติ แต่เนื่องจากการแจกแจงความน่าจะเป็นแบบทวินามเป็นการแจกแจงของตัวแปรสุ่มชนิดไม่ต่อเนื่อง (Discrete Random Variable) ในขณะที่ การแจกแจงแบบปกติเป็นการแจกแจงชนิดที่ต่อเนื่อง (Continuous Random Variable) ดังนั้น ในการประมาณค่าสัดส่วนประชากรแบบช่วงด้วยการแจกแจงแบบปกติ จึงควรปรับช่วงของความน่าจะเป็น เพื่อให้ได้ความน่าจะเป็นใกล้ค่าจริงหรือมีความคลาดเคลื่อนน้อย ค่าที่ใช้ปรับแก้ไขเรียกว่า ค่าปรับแก้ไขเพื่อความต่อเนื่อง (continuity correction)

ค่าปรับแก้ไขเพื่อความต่อเนื่องที่มีผู้เสนอไว้และปรากฏใช้ในหนังสือหลายเล่ม คือ ค่าปรับแก้ไขเพื่อความต่อเนื่องของเฮจส์ (Yates's correction for continuity) ซึ่งมีค่าเท่ากับ $1/(2n)$ ดังนั้นจะได้ช่วงความเชื่อมั่นของค่าสัดส่วนประชากร ที่ประมาณด้วยการแจกแจงแบบปกติ เมื่อใช้ค่าปรับแก้ไขเพื่อความต่อเนื่องของเฮจส์ ที่ระดับความเชื่อมั่น $(1-\alpha)100\%$ คือ

$$\left(\hat{p} - (2n)^{-1} - Z_{1-\alpha/2} \sqrt{\hat{p}(1-\hat{p})/n}, \hat{p} + (2n)^{-1} + Z_{1-\alpha/2} \sqrt{\hat{p}(1-\hat{p})/n} \right)$$

2.4.4 การประมาณโดยใช้การแจกแจงแบบเอฟ

ในปี ค.ศ. 1924 คาร์ล เพียร์สัน² ได้พิสูจน์ความสัมพันธ์ระหว่าง ผลบวก p เทอมแรกของการกระจายทวินาม $(a + b)^n$ กับฟังก์ชันเบตาที่ไม่สมบูรณ์ (Incomplete Beta function) ซึ่งสรุปได้ดังนี้

² Karl Pearson, Note on the Relationship of the Incomplete B-function to the Sum of the first p terms of the Binomial $(a + b)^n$ (Biometika, Vol. 16, 1924), pp. 202-203.

สำหรับการกระจายทวินาม $(a + b)^n$ สามารถกระจายออกเป็น

$$(a + b)^n = C_{0,n} a^0 b^n + C_{1,n-1} a^1 b^{n-1} + \dots + C_{n,0} a^n b^0$$

ซึ่ง $C_{i,j} = n! / (i! j!)$

ดังนั้นผลบวก p เทอมแรกของการกระจาย คือ

$$C_{0,n} a^0 b^n + C_{1,n-1} a^1 b^{n-1} + \dots + C_{p-1,n-p+1} a^{p-1} b^{n-p+1}$$

เพื่อให้เห็นได้แสดงว่า ผลบวก p เทอมแรกดังกล่าว มีค่าเท่ากับ

$$(a + b)^n \left[1 - \frac{B_x(p, q)}{B(p, q)} \right]$$

เมื่อ $x = b/(a + b)$

$$q = n - p + 1$$

$B(p, q)$ คือ ฟังก์ชันเบตา (Beta function) ซึ่งกำหนดโดย

$$B(p, q) = \int_0^1 t^{p-1} (1-t)^{q-1} dt$$

$B_x(p, q)$ คือฟังก์ชันเบตาที่ไม่สมบูรณ์ (Incomplete Beta function) กำหนดโดย

ผลคือ

$$B_x(p, q) = \int_0^x t^{p-1} (1-t)^{q-1} dt \quad ; \quad 0 \leq x \leq 1$$

ต่อมาในปี ค.ศ. ทอมสัน 1942³ ได้สร้างตารางการแจกแจงเบตาชั้น โดยใน
ตอนนั้นเรียกว่า อัตราส่วนของฟังก์ชันเบตาที่ไม่สมบูรณ์ (Incomplete Beta function
ratio) แทนด้วย

$$I_x(p, q) = \frac{B_x(p, q)}{B(p, q)} \quad ; \quad 0 \leq x \leq 1$$

$$= \frac{1}{B(p, q)} \int_0^x t^{p-1} (1-t)^{q-1} dt$$

ซึ่งจะเห็นว่า เทอมทางขวามือของสมการดังกล่าว คือ ฟังก์ชันการแจกแจงแบบ
เบตาที่รู้จักกันในปัจจุบันนั่นเอง

ในปี ค.ศ. 1952 ฮาลด์⁴ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ฟังก์ชันการแจกแจง
แบบทวินาม กับ ฟังก์ชันการแจกแจงแบบเบตา " ดังนี้

สำหรับตัวแปรสุ่ม X ซึ่งมีการแจกแจงแบบทวินาม ที่มีพารามิเตอร์ (n, p) จะ
ได้ว่า

$$P(X \geq x) = B(x, n - x + 1)^{-1} \int_0^p t^{x-1} (1-t)^{n-x} dt$$

³ Catherine M. Thompson, Tables of Percentage Points of the Incomplete BETA-function *Biometrika*, Vol. 32, 1941-1942, pp.151-181.

⁴ A. Hald, Statistical Theory with Engineering Applications
New York: John Wiley and Sons, 1952, pp. 674.

* ขณะนั้นยังคงเรียกว่า Incomplete Beta function ratio

$$= I_p(x, n - x + 1)$$

และ $P(X \leq x) = I_{1-p}(n - x, x + 1)$

โดยที่

$$I_{1-p}(n - x, x + 1) = 1 - I_p(x + 1, n - x)$$

และ ยังได้เสนอความสัมพันธ์ระหว่าง ฟังก์ชันการแจกแจงแบบทวินาม กับ ฟังก์ชันการแจกแจงแบบเอฟ ดังนี้

สำหรับตัวแปรสุ่ม X ซึ่งมีการแจกแจงแบบทวินาม ที่มีพารามิเตอร์ (n, p) จะได้ว่า

$$P(X \leq x) = 1 - P\left(F_2 < \frac{n - x}{x + 1} \left(\frac{p}{1 - p}\right)\right)$$

เมื่อ F_2 เป็นตัวแปรสุ่มเอฟ ที่มีองศาอิสระ $(2[x + 1], 2[n - x])$ และ
จะได้ว่า

$$P(X \geq x) = P\left(F_1 < \frac{n - x + 1}{x} \left(\frac{p}{1 - p}\right)\right)$$

เมื่อ F_1 เป็นตัวแปรสุ่มเอฟ ที่มีองศาอิสระ $(2[n - x + 1], 2x)$

จากความสัมพันธ์ดังกล่าว จะสามารถสร้างช่วงความเชื่อมั่น $(1 - \alpha)100\%$ สำหรับ
ค่าสัดส่วนประชากร p ของการแจกแจงทวินาม เป็นช่วง (PL, PU) ซึ่งสอดคล้อง

$$P(PL < p < PU) = 1 - \alpha$$

เราได้แสดงว่า สามารถหาค่า PL และ PU ได้จากสมการ

$$\sum_{k=x}^n C_{n,k} (PL)^k (1-PL)^{n-k} = \alpha/2$$

$$\sum_{k=0}^x C_{n,k} (PU)^k (1-PU)^{n-k} = \alpha/2$$

ซึ่งได้คำตอบเป็น

$$PL = \frac{x}{x + (n-x+1)F1}$$

$$PU = \frac{(x+1)F2}{(x+1)F2 + (n-x)}$$

ซึ่ง

- x คือ จำนวนครั้งของผลสำเร็จในตัวอย่าง
- n คือ ขนาดตัวอย่าง
- F1 คือ ค่าตัวแปรสุ่มเอฟ ที่ให้ค่าของฟังก์ชันความน่าจะเป็นสะสมเท่ากับ $1-\alpha/2$
และมีค่าองศาอิสระ $[2(n-x+1), 2x]$
- F2 คือ ค่าตัวแปรสุ่มเอฟ ที่ให้ค่าของฟังก์ชันความน่าจะเป็นสะสมเท่ากับ $1-\alpha/2$
และมีค่าองศาอิสระ $[2(x+1), 2(n-x)]$

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย